

Česko-ománské vzduchoprázdno

Matka s dcerou utekly před otcem z Maskatu. Jestli se budou muset vrátit, rozhodne brněnský Ústavní soud

Ondřej Stratilík
stratilik@mf.cz

I když jako letuška udělala největší kariéru na palubě letounů Oman Air, z rodných Teplic na Blízký východ se už Hana van Kanten stěhovat nechce. „Snažím se docílit spravedlnosti. V Ománu nemám zastání, není tam ani česká ambasáda,“ začíná své vyprávění. Z Maskatu utekla se svou dcerou. Důvodem podle ní byly spory s manželem, které údajně několikrát skončily fyzickým napadením, a dvakrát jí prý schoval i cestovní pas, aby nemohla ze země.

V Teplicích nyní Hana van Kanten vyučuje angličtinu a se svou dcerou čeká na definitivní rozhodnutí české justice. **Okresní i krajský soud už sice rozhodly, že se žena musí do 30. května vrátit do Ománu, poslední slovo ale bude mít Ústavní soud,** kam van Kanten se svou advokátkou podaly stížnost. Než ji vyřeší, brněnský tribunál odložil vykonatelnost rozhodnutí – čili řekl, že návrat do Ománu zatím není nutný. Hana van Kanten však doufá, že se do Maskatu nebudou ona ani její dcera muset stěhovat už nikdy.

Týdeník Euro žádal o vyjádření i manželka Hany van Kanten, nizozemského občana surinamského původu, který létá jako pilot Airbusu A330 pro společnost Oman Air a dlouhodobě žije v zemi na jihu Arabského poloostrova. Jeho právní zástupkyně Kateřina Sekaninová na dotazy odmítla odpovědět. „Vzhledem ke skutečnosti, že předmětem řízení jsou záležitosti týkající se nezletilého dítěte, není v jeho zájmu jeho život medializovat, a otec se proto žádným způsobem do médií vyjadřovat nebude,“ sdělila jen Sekaninová.

Neodpověděla tak třeba na dotazy, proč muž nedovolil, aby dcera navštěvovala mateřskou školku v České republice, nebo jestli a z jakého důvodu svou ženu napadal.

Žádné invazivní zásahy

Důležitou okolností tohoto sporu, který se může stát důležitým vodítkem pro českou

justici v budoucnu, je fakt, že Omán není smluvním státem haagské úmluvy o ochraně dětí. Přitom podle tohoto dokumentu se v podobných mezinárodních případech postupuje. A Česká republika zároveň nemá v Maskatu své velvyslanectví – nejbližší je až v saúdskoarabském Rijádu. Podle Anny Šavel, advokátky Hany van Kanten, i proto není jasné, jak by mohly být právně vymahatelné povinnosti, které české soudy uloží jejímu manželovi při případné výchově dcery v Ománu.

Jestliže se matka rozhodne utéct s dítětem, může být její chování posuzováno jako únos.

Zdeněk Kapitán, ředitel Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí, však v tomto „vakuu“ zásadní zádrhel nevidí. „Nevím, zda vadilo někomu z rodiny, že tomu tak bylo vždy, tedy od založení vztahu rodičů přes dobu života rodiny v Ománu až do vycestování maminky s děvčátkem do Česka. V Ománu platí partikulární právo pro nearabské cizince a podle našich poznatků Omán nemá potřebu nijak invazivně zasahovat do vztahů těchto osob.“

S odkazem na povinnost mlčenlivosti se ke konkrétním otázkám nechce vyjadřovat. Nicméně poměrně jasně naznačuje, že jestliže se matka rozhodne utéct s dítětem, může být její chování posuzováno

jako únos. „Pokud se například rozpadne mezinárodní rodina a jeden rodič se rozhodne s dítětem rodinu a společné bydliště opustit, měl by – pokud se s druhým rodičem nedohodne – nechat rozhodnout soud v zásadě v místě, kde žijí, případně soud, který má mezinárodní pravomoc. Pokud tato pravidla nedodrží, dopustí se únosu dítěte,“ reaguje Kapitán.

A podle něj neobstojí ani takové vysvětlení, že mohlo docházet k fyzickým útokům. „Mnohé těžké okolnosti (zanedbání výživného, konfliktní povaha, manipulativnost či násilí), které se v takových případech někdy objevují, je třeba před soudem prokázat. Nicméně jejich existence nemění nic na faktu, že došlo předtím k únosu.“

Jak zahnat noční můru

Proto Hana van Kanten ze svého teplického útočiště vyhlíží, jak se k celé věci postaví Ústavní soud. Česká justice navíc řeší i několik dalších souvisejících věcí, jako je třeba řízení o rozvodu s jejím manželem či o určení budoucího bydliště. Okresní státní zastupitelství v Teplicích dále prověřuje i trestní oznámení kvůli fyzickému napadení, kterého se měl údajně dopustit. Ovšem ani k tomu se Kateřina Sekaninová, jeho právní zástupkyně, nevyjádřila.

Omán, který se pro Hanu van Kanten mohl stát jedním z vrcholů její kariéry, se tak rychle proměnil v neúnavnou noční můru. Jestli ji dokáže zahnat, ukáží nejblíže týdny. ●